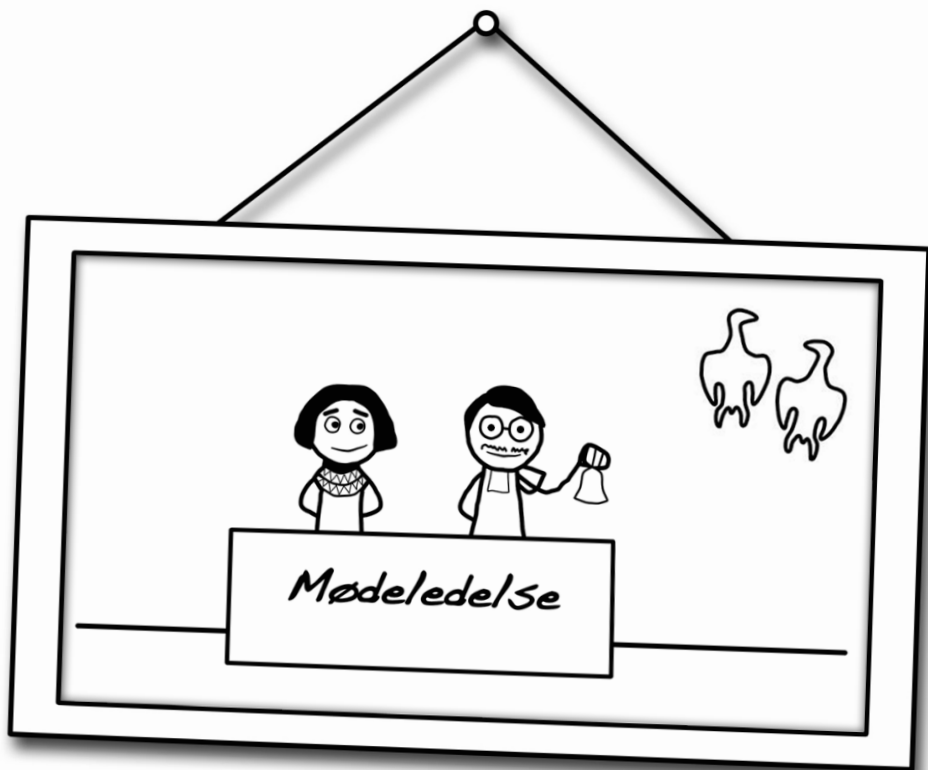

INATSISARTUT OG DEMOKRATI!

Svarhæfte

- til læreren

INUUSUTTUT INATSISARTUI!
UNGDOMSPARLAMENTET

REFLEKSIONSØVELSE

Der er mange svarmulighederne på refleksionsøvelsens spørgsmål. Nedenfor er angivet nogle mulige svar.

REPRÆSENTATIVT DEMOKRATI

Hvad betyder "repræsentativt demokrati"?

Hvad betyder at "repræsentere"?

At "repræsentere" betyder at gøre noget på vegne af en anden. I politik bruger man begrebet, når f.eks. parlamentsmedlemmer beslutter noget på vegne af borgerne.

Hvad er så et "repræsentativt demokrati"?

Et "repræsentativt demokrati" betyder, at borgerne ikke behøver at tage sig af alle mulige detaljer, men at parlamentsmedlemmerne har til opgave at sætte sig ind i tingene og tænke sig grundigt om, inden de træffer beslutninger.

Man kalder det derfor også et "indirekte demokrati": Borgernes indflydelse er ikke direkte, men indirekte via de parlamentsmedlemmer, de har valgt.

Hvad skal man kunne for at løse sin opgave som parlamentsmedlem godt?

Det er vigtigt at have en evne til hurtigt at sætte sig ind i forskellige emner og at være god til at forklare tingene.

Det indebærer ikke nødvendigvis, at man har en afsluttende eksamen eller en universitetsuddannelse.

Borgernes repræsentanter er først og fremmest blot borgere, som er blevet betroet opgaven af andre borgere. Et parlament skal være et bredt udsnit af befolkningen.

VALG

Valgretten ved valg til Inatsisartut er frit, almindelige, direkte, lige og hemmelige. Hvad betyder det?

Hvad betyder "frit"?

At ingen må udøve indflydelse på, hvordan borgerne afgiver deres stemme.

Hvad betyder "almindelig"?

At alle borgere må deltage. I nogle lande var kvinder i begyndelsen af etableringen af valgretten udelukket fra at deltage i valget.

Hvad betyder "direkte"?

Der kan afgives stemme på det parti eller den kandidat, som vælgeren ønsker at stemme på direkte på stemmesedlen.

Hvad betyder "lige"?

Alle har samme indflydelse på resultatet.

Hvad betyder "hemmelig"?

Ingen kan kontrollere, hvordan andre har stemt. Når et valg ikke er hemmeligt, hindrer man borgerne i helt frit at vælge den, de virkelig ønsker, uden socialt pres eller kontrol.

FLERTALSAFGØRELSER

Hvorfor er det i et demokrati flertallet, der bestemmer, hvad der skal ske?

Findes der i politik en "sandhed"?

I et parlament kan man sjældent besvare et spørgsmål med "rigtigt" eller "forkert". For det meste kan man se en sag fra flere sider. Og mennesker ønsker ofte meget forskellige ting, alt efter hvad de ved i forvejen, hvad de har gode eller dårlige erfaringer med, eller hvad der er til størst fordel for dem eller andre. En demokratisk afstemning egner sig derfor ikke til at afgøre, hvad der er "sandt", eller hvem der har ret. En afstemning viser kun, hvad et flertal kan blive enige om, og hvad et flertal lige nu mener er bedst.

Hvad skal der til, for at et mindretal accepterer afstemningsresultatet og anerkender det?

Mindretallet skal kunne være sikker på, at alt er gået rigtigt for sig, og de skal se en mulighed for at ændre på afgørelsen senere, hvis det viser sig, at de andre har taget fejl.

Hvordan skal flertallet forholde sig til mindretallet, så man fortsat kan arbejde sammen på en fornuftig måde?

At være skadefro hjælper ikke. Hver enkelt skal være klar over, at man til enhver tid selv kan komme i mindretal, og man skal handle, som man gerne selv vil behandles i en sådan situation. Mennesker, der altid er i mindretal, vil i længden næppe anerkende flertallets afgørelser.

Der tilstræbes afgørelser, som accepteres af alle. Ingen ved bedre end andre, hvad der er rigtigt eller forkert. Derfor bliver alle enige om at gøre det, som efter en grundig drøftelse overbeviser de fleste.

DEMOKRATISKE PROCESSER

I et parlament er det fastlagt præcist, hvad der skal gøres hvornår og hvordan. Hvorfor?

Informationer:

- *Alle samlinger følger en nøje og på forhånd fastlagt dagsorden.*
- *Der er taletid, som måles med et stopur.*
- *Alt, hvad der drøftes (lovforslag, beslutningsforslag og forespørgselsdebatter), skal foreligge skriftligt og bliver gjort offentligt tilgængeligt.*

Hvorfor er det vigtigt, at der findes regler for parlamentsmedlemmerne?

Regler sikrer,

- at alle modtager informationer og kan sætte sig ind i tingene,
- at alle bliver hørt, og at alle lytter,
- at alle bagefter føler, at processen har været fair, og accepterer resultatet.

Hvorfor er det godt, at reglerne er med til at sørge for, at beslutningsprocesserne ikke er hverken for lange eller for korte?

Regler sørger for,

- at afgørelser ikke træffes alt for hurtigt, men at de berørte får mulighed for at få parlamentsmedlemmer i tale eller få opmærksomhed via medier eller demonstrationer,
- at afgørelser ikke trækkes ud i det uendelige. På den måde opstår der et pres for at nærme sig hinanden, at søge kompromiser eller at blive enige.

UDVALG

Hvorfor er der udvalg i Inatsisartut?

Forestil jer, at I skal drøfte ting i plenarsalen. I sidder på bænke bag hinanden, og Salen er fuld. Hvad er fordelene ved at arbejde i udvalg i stedet for?

I et udvalg er der kun ganske få personer. Man kan sætte sig om et bord og se sine diskussionspartnere i øjnene. Man lærer hinanden bedre at kende, og derfor ved man med tiden nogenlunde, hvordan de andre er. Det gør altid arbejdet mere effektivt og produktivt.

Udvalg muliggør specialisering. Alle specialiserer sig i bestemte emner (ofte nogle, man har et særligt godt kendskab til).

Ved hjælp af udvalg har parlamentet generelt mulighed for at gøre flere ting på samme tid. I plenarsalen kan der altid kun behandles ét emne ad gangen. Udvalgene kan imidlertid holde møde samtidig. På den måde sparer alle tid.

Udvalgsmedlemmerne har mulighed for at forholde sig mere fagligt til et forslag, da udvalgmøderne er lukkede for offentligheden.

Inden et emne behandles af alle i plenarsalen, hjælper parlamentsmedlemmerne hinanden. Man fortæller de andre, hvad der er vigtigt med hensyn til ens eget emne, og man kan besvare spørgsmål. Resultatet er, at alle kan arbejde mere grundigt og føle sig mere sikre, når de afgiver deres stemme.

MAGTENS DELING I

Hvorfor er Inatsisartut og Naalakkersuisut adskilte institutioner?

Overvej, hvordan det ville være at være medlem af Inatsisartut, og hvordan det ville være at være medlem af Naalakkersuisut – hvor mener I, at der er forskelle?

Medlem af Inatsisartut	Medlem af Naalakkersuisut
<ul style="list-style-type: none">• Bor hvor som helst i landet og kommer kun til Nuuk til samlingerne.• Skal arbejde grundigt med lovene og lave regler, der gælder for hele Grønland.• Forsvarer sin position i Inatsisartut over for de andre medlemmer og offentligheden.• I sidste ende afgøres sagen af, hvad flertallet i Inatsisartut mener, ikke af den enkeltes mening.• Er ansvarlig over for sine vælgere.	<ul style="list-style-type: none">• Bor i Nuuk.• Skal løse konkrete problemer med kort varsel og hurtigt.• Forsvarer sin position over for offentligheden, andre regeringer osv.• Skal selv og personligt træffe afgørelser i konkrete situationer og stå til ansvar for dette.• Er ansvarlig over for Inatsisartut.

Inatsisartut og Naalakkersuisut har meget forskellige opgaver og arbejdsmetoder. De supplerer hinanden.

Inatsisartut	Naalakkersuisut
<ul style="list-style-type: none">• skal først træde sammen.• er langsomt og grundigt.• dækker en bred vifte af meninger hos folket.	<ul style="list-style-type: none">• er der hele tiden.• kan reagere hurtigt.• omsætter viljen hos flertallet i Inatsisartut.

PRESSE

Hvad er mediernes opgave i et demokrati?

Hvad forventer I af medierne?

- At de fortæller sandheden.
- At de skiller meninger fra fakta.
- At de også informerer om ting, som ikke fungerer, afslører fejl og skandaler osv.

Hvordan ser I på medier, der ikke lever op til jeres forventninger?

- Man tager dem ikke rigtigt alvorligt, man lytter ikke rigtigt efter, køber dem ikke.

Hvad ville I som politikere forvente af medierepræsentanter?

- At de fortæller så meget som muligt om mig.
- At de ikke udbreder usandheder.

Hvad ville I som politikere gøre, hvis medierepræsentanter ikke lever op til jeres forventninger?

Mulige svar:

- Ignorere dem.
- Ikke give dem oplysninger.

Medierepræsentanter skal på den ene side være så troværdige som muligt og have lavet grundig research om det, de fortæller, og på den anden side få fat i så mange informationer som muligt.

Det betyder: De skal på samme tid

- have tæt kontakt til politikere for hele tiden hurtigt at erfare, når der er noget nyt.
- holde distance til politikere, så der ikke opstår det indtryk, at de bare lader sig bruge af politikerne og udbreder alt, hvad politikerne ønsker.

MAGTENS DELING II

Hvorfor er det godt, at der er forskellige aktører i politik?

Overvej betydningen af magtens tredeling – og hvorfor man tilskriver pressen en vigtig rolle som ”den fjerde statsmagt”?

I et demokrati er det vigtigt, at ingen har for meget magt.

Derfor fordeles magten på forskellige institutioner, som er afhængige af og kontrollerer hinanden (magtdeling).

Presse og medier sørger som den fjerde magt for, at der er gennemsigtighed – på den måde kan borgerne kontrollere, om institutionerne arbejder, som de skal.

Lav en tegning, som viser forholdet mellem statsmagterne i Grønland.

"De tre statsmagter"			"Den fjerde statsmagt"
Inatsisartut (Lovgivende)	Naalakkersuisut (Udøvende)	Domstole (Dømmende)	Presse og medier
fastlægger reglerne	gennemfører reglerne	kontrollerer, om reglerne overholdes	skaber en kritisk offentlighed

QUIZ

Der skal være sæt et kryds pr. spørgsmål i feltet ved det rigtige svar.

1. Hvorfor sender befolkningen repræsentanter til Nuuk?

- Det kun er de klogeste, der må bestemme i et demokrati.
- Befolkningen er for stor og det er for tidskrævende, hvis alle skal deltage i alle beslutninger.
- Fordi man tænker bedst i Nuuk.

2. Hvem har stemmeret ved valg til Inatsisartut?

- Alle mennesker i Grønland.
- Alle borgere over 18 år med dansk statsborgerskab og som har boet i Grønland i et halvt år.
- Alle der har afsluttet folkeskolen.

3. Hvad betyder ordet "demokrati"?

- Befolkningen bliver ledet af én leder.
- Folkestyre.
- Enevælde udøvet af Kongen.

4. Hvem kan stille op til valg til Inatsisartut?

- Alle mennesker i Grønland, som er medlem af et politisk parti.
- Alle der har læst på universitetet og som har boet i Grønland i mindst 6 måneder.
- Alle borgere over 18 år med dansk statsborgerskab, som har boet i Grønland i mindst 6 måneder og som har ladet sig opstille som kandidat for et godkendt parti, som enkeltperson eller som kandidatforbund.

5. Hvor kommer medlemmerne af Inatsisartut fra?

- Fra Nuuk.
- Fra hele Grønland.
- Fra de 5 største byer i Grønland.

6. Hvor ofte og hvor længe samles medlemmerne af Inatsisartut hvert år?

- Ca. 2 måneder og ca. 2-3 måneder om efteråret.
- På alle hverdage undtagen i sommer- og juleferien.
- Ca. 4 uger om året.

7. Hvem leder møderne i Salen?

- Formanden for Inatsisartut.
- Formanden for Naalakkersuisut.
- Rigsombudsmanden.

8. Efter hvilket system er medlemmerne placeret i Salen?

- Efter deres hjemby – således at de bedst muligt repræsenterer deres lokalområde.
- Opdelt i kvinder og mænd.
- Naalakkersuisut sidder for sig selv, de øvrige medlemmer sidder efter partitilhørsforhold.

9. Hvad betyder "parlament"?

- Et sted, hvor der tales.
- Vores bedste.
- Dem, der laver love.

10. Hvad betyder "Inatsisartut"?

- Der, hvor der tales længe.
- Vores bedste.
- Dem, der laver love.

11. Hvad er en lov?

- En forskrift, der bestemmer, hvad man må og ikke må.
- En idé om, hvad der er det bedste for Grønlands fremtid.
- En forskrift alle er enige om.

12. Hvad er blandt andet udvalgenes opgaver?

- Grundigt at drøfte et lovforslag og dets konsekvenser på et fagligt grundlag.
- At stemme om lovforslag.
- At gøre dét som Naalakkersuisut ønsker.

13. Hvilken opgave har medlemmerne, når de mødes i Salen?

- At kontrollere om udvalgenes indstillinger følger Grundloven.
- At vedtage eller forkaste lov- og beslutningsforslag.
- At oplæse nye love, således at alle borgere får kendskab til dem.

14. Hvem har taleret i Salen?

- Kun medlemmer, som er udpeget som partiernes ordførere.
- Kun medlemmer af Naalakkersuisut.
- Kun medlemmer af Inatsisartut og Naalakkersuisut.

- 15. Er det et krav, at alle medlemmer skal være enige før en lov kan vedtages?**
- Ja, der skal være enighed blandt medlemmerne af Inatsisartut.
 - Nej, der skal bare være et flertal blandt medlemmerne af Inatsisartut.
 - Nej, det er tilstrækkeligt, hvis 25% af Inatsisartuts medlemmer støtter lovforslaget.
- 16. Hvem sørger for, at vedtagne love føres ud i livet?**
- Naalakkersuisut.
 - Udvalgene.
 - Formanden for Inatsisartut.
- 17. Hvad kaldes de enkelte dele af Naalakkersuisut, der er ansvarlige for bestemte fagområder?**
- Udvalg.
 - Kommuner.
 - Departementer.
- 18. Hvilken myndighed betegnes som "den tredje statsmagt"?**
- Pressen.
 - Domstolene.
 - Den danske regering.
- 19. Hvem kontrollerer hvem?**
- Den danske regering kontrollerer Naalakkersuisut.
 - Inatsisartut kontrollerer Naalakkersuisut.
 - Naalakkersuisut kontrollerer Inatsisartut.

20. Hvilken rolle spiller pressen i politik?

- ✓ Ved hjælp af pressen informerer politikerne borgerne om deres holdninger og beslutninger. Pressen forholder sig kritisk til politikernes udmeldinger, således at befolkningen kan danne sig et overblik over den førte politik.
- ☐ Pressen reklamerer for medlemmernes og Naalakkersuisuts beslutninger, således at der skabes opmærksomhed om nye love.
- ☐ Pressens opgave er at hjælpe politikerne med, at træffe populære beslutninger for at sikre opbakningen i befolkningen.

21. Hvorfor kaldes pressen også "den fjerde statsmagt"?

- ✓ Fordi borgere ved hjælp af pressen kan iagttage og kontrollere den førte politik.
- ☐ Fordi de råder over flest ressourcer og det bedste netværk.
- ☐ Fordi de er Inatsisartuts og Naalakkersuisuts talerør.

22. Hvad kan jeg gøre, hvis jeg er uenig i en lov?

- ☐ Jeg kan intet gøre. Jeg er magtesløs.
- ☐ Jeg kan lade være med at overholde loven.
- ✓ Jeg kan lede efter folk, der er enige med mig for at styrke og fremføre mine argumenter, eller jeg kan kontakte medlemmer af Inatsisartut for at forsøge at påvirke den førte politik.

23. Hvad er Inatsisartuts tre vigtigste opgaver?

- ☐ 1. At give partierne et offentligt forum, 2. At stille kontorpladser til rådighed for politikerne, 3. At forberede interessante politiske indslag til pressen.
- ✓ 1. At lovgive, 2. At fastsætte Selvstyrets budget, 3. At kontrollere Naalakkersuisut.
- ☐ 1. At offentliggøre love, 2. At kontrollere love, 3. At straffe lovovertrædere.

24. Hvorfor er opgave- og magtdelingen mellem Inatsisartut og Naalakkersuisut så vigtig?

- ✓ Hvis én institution bestemte alting, kunne det risikeres, at beslutninger træffes for egen vindings skyld og imod borger-nes interesser. I yderste konsekvens kunne demokratiet blive afskaffet.
- ☐ For at alle politikere og deres holdninger kan tilgodeses.
- ☐ For at sikre en effektiv og grundig behandling af de mange lovforslag, som skal behandles hvert år.

!NUUSUTTUT !NATS!SARTU!
UNØDOMSPARLAMENTET